

Mijn fascinatie voor voorouderbeelden van de Igbo

Bezoekers stellen me vaak de vraag: 'Ben je misschien ook verzamelaar van Afrikaanse kunst?' Dit naar aanleiding van de beelden en gebruiksvoorwerpen die een plaats hebben gevonden in onze vertrekken. Verzamelaar in de zin van 'kenner, deskundige', ben ik helaas niet. Als bewonderaar van 'tribale kunst' heb ik echter wel, in de loop der tijd, regelmatig (kunst)voorwerpen uit 'donker' Afrika gekocht.

De eerste sculptuur die ik aanschafte, werd aangeduid als: *'Staannd mannelijk figuur, polychroom, op eigen sokkel met aanvreetplekken door termieten (73 cm)'*, van de Ibo, tegenwoordig Igbo genoemd. Dat was in november 1992. Ik kocht hem bij *'Kalpa art'* van Peter de Boer, destijds gevestigd in de Wijde Heisteeg, hoek Herengracht in Amsterdam. Het was een verjaarscadeau voor mijn geliefde, Anja Ditzel, die toen negenendertig jaar werd. Een enigszins egoïstisch geschenk, want ik vond het beeld zelf ook fascinerend.

Samen hebben we, in de vijfentwintig jaar die volgden, voor uitbreiding van 'onze collectie' zorggedragen.

Bij *Kalpa art* van Peter de Boer waren aan het eind van de twintigste eeuw regelmatig wat mannen bijeen die onder het genot van een glaasje wijn discussieerden over de tribale objecten die de galerie bevolkten. Althans, dat dácht ik, want door mijn gebrekkige kennis dorst ik mij niet bij zo'n samenzijn te voegen, Ondanks de hartelijke uitnodiging om aan die vaak geanimeerde gesprekken deel te nemen.

Igbo-beelden

Het is onmogelijk van één pure Igbo-stijl te spreken door de grote diversiteit binnen het Igbo-volk, dat uit zo'n acht miljoen mensen bestaat en over verschillende regio's in het zuiden van Nigeria is verdeeld. Mijn beeld is gemaakt in de zgn. 'noordelijke stijl'. De figuren worden hierbij over het algemeen frontaal, symmetrisch en rechtop afgebeeld, met de benen licht gespreid. De armen worden langs het lichaam gehouden met vooruitgestoken

Het eerste aangekochte Igbo-beeldje.

handen en de handpalmen naar boven. Vaak is de nek wat langer, in overeenstemming met de verticale houding. Handen en voeten worden vaak minder naturalistisch weergegeven.

De fascinatie voor het aangeschafte Igbo-beeldje deed mij een jaar later besluiten om nóg een beeld van deze bevolkingsgroep uit Nigeria te kopen, wederom bij Peter de Boer.

Dit beeld, 130 cm hoog, maakte op mij, door de stilering en gedempte kleuren, een statige indruk. Bovendien ging er, vond ik, een zeer dwingend gezag vanuit.

Tot op de dag van vandaag ben ik dan ook erg tevreden met beide objecten.

Taxatie

Bruno Claessens, de ethnografica-expert van Christie's in Parijs, beoordeelde het tweede beeld tijdens de taxatiedag van de vereniging als fake: niet door een Igbo-maker vervaardigd (mond, oren en haardracht hadden niet de juiste kenmerken), en dus voor de westerse markt gemaakt. Ondanks deze teleurstellende beoordeling blijven beide beelden mij zeer dierbaar.

Het wordt wel echter tijd om me meer te verdiepen in de Igbo-cultuur, hun geschiedenis, hun tradities en vooral, hun fascinerende voorouderbeelden. Al word ik nooit zo'n kenner als Bruno Claessens.

ger.schoolenaar@kpnmail.nl

Bron:

Igbo Arts' van Cole en Aniakor, uitg: Museum of Cultural History/ University of California (1984)